Ն. 3891 1901 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1/14 ՇՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ 18ին ամեակ ԲԱՄԱԶԱՆ 3/4 ԹԵՄԱՆԻՆԻ ԼՎԼԼ 1319

ՄԵՋՄՈՒԱԼԽԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաքթատա իկի տեքա եանի ՉԱՐԾԼԷՆԴԻՀ վէ ՇՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ կիւնլերի նեշր օրունուր:

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جادهسی نومرو ٦٥

ՂԱԶԵԹԱՄԸՁԸՆ ԱՊՕՆԷ ՓԻՑԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իչին սէնէլիկի 60 ղրուշ, = 6 այլըղը 35. = Թաշրա իչին սէնէլիկի 85. = 6 այլըղը 45 ղ. տուր: = Բօսթա իւճրէթի պիղէ այիտ տիր: = 15 կիւնլիւք նիւսխէ 60 բարա տըր: = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = Լինճի սահիֆէնին պէհէր սրբաաը 5, Ճոճի վէ Յիւնճիւ սահիֆէլէրին հէր սրբաաը 3, վէ Կիւնճիւ սահիֆէնին պէհէր սրբաաը 1 ղրուշ տուր: = Զօղ տէֆա տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օրունուր: = Նիւսխէսի 30 բր տըր:

Ղազէթաեա միւթէալիգ խուսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա: = Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Ճաատէի քէչիրտէ Ն. 65:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ամէն անգամ որ նոր դպրոց մը բացուի և կամ արդէն հաստատուած դպրոց մը՝ տարեկան արձակուրդէն ետք իր վերաբացումը հրատարակէ, ընդհանրապէս կը ջանայ հասարակութեան աչքերը շլացընել իր փայլուն ծրագրով: Եւ ծնողքները, խե՛ղճ ծնողքներ, ամէնքն ալ իրենց զաւակներուն ապագայ երջանկութիւնը կամ այս ու այն ապարէզին մէջ ունենալիք երեւակայական յաջողութիւնը ի մտի ունենալով, առջի իրիկունէ երկար քաջալերա-խրատական մը խօսելէ ետք, հեռաւեւաղ առտուն՝ իրենց ապագայ յոյսերնուն ձեռքէն բռնած կը դիմեն վարժարան, ուր չեն մոռնար յանձնարարել դաստիարակին. «Պետրոսիս խնդրեմ լաւ ուշադրութիւն ըրէք որ աղէկ սովրի դասերը:» Ցետոյ, վարժապետները այս տարի 20-30 աշակերտ աւելի ունենալնուն գոհունակութեամբ, իսկ հայրերը իրենց պարտականութիւնը կատարած ըլլալնուն համոզմամբ, առաջինները գործի կը սկսին, իսկ վերջիններըը՝ խղճի մեծ հանդարտութեամբ լայն շունչ մը կ'առնեն: Ու եղաւ լմնցաւ:

Դպրոց գացող տղան կը նմանի՝ հոգէն դեռ նոր դուրս հանուած հանքի մը, որ գործաւորին ձեռքին մէջ է և որուն ձեւը, փայլն ու տոկունութիւնը դեռ նոր պիտի որոշուի: Գործատունը՝ դպրոցն է, իսկ գործաւորը՝ դաստիարակը: Հետեւաբար դպրոցը երեք որոշ նպատակի պարտի ձգտիլ. — 1. աշակերտին ֆիզիքականը կամ առողջականը. 2. բարոյականը, 3. մտաւորական կամ իմացական կրթութիւնը: Չկայ վարժարան մը որ այս երեք կէտերը ընդունած չըլլայ, բայց չկայ նաեւ վարժարան մը, ուր ամէնէն աւելի անտեսուածը աշակերտին առողջական կրթութիւնը չըլլայ: Վարժարաններն ալ դասրուս ընդհանուր հիւանդութենէն բռնուած են, և ամէնքն ալ կը ձգտին շատ բարձր վաստակցնող ճիւղը առաջ քշել, այն է մտաւորական կրթութիւնը: Մանաւանդ Հայ վարժարաններու առողջապահութիւնը՝ «Քրանած ջուր մի՛ խմէք և պատուհանները դէմ առ դէմ մի՛ բանաք»էն անդին չանցնիր. այն երկու նահապետական պատուէրները՝ որք միշտ դաստիարակին բերանէն կը լսուին՝ իրենց աւանդական անփոփոխելի շեշտովն ու եղանակովը: Աւելի արդար ըլլալու համար ըսենք թէ պզտիկներուն կ'ապոպրուի նաեւ՝ երեսնին լուացուած, գլուխնին սանտրուած և եղունգնին կտրուած գալ դպրոց: Ահա՛ Հայ վարժարաններու (1) ամբողջ առողջապահութիւնը: Այսչափը թերեւս ասկէ հարիւր տարի առաջ բաւական համարուէր, բայց այսօր կատարելապէս անբաւական է. հարկ անհրաժեշտ է որ քիչ մը աւելի ուշադրութիւն ըլլայ, աւելի կարեւորութիւն ընծայուի առողջապահութեան, որովհետեւ, հարկ է ըսել թէ ինչ արժէք պիտի ունենար ամենագէտ և կրթեալ մարդ մը, եթէ սակայն զանոնք պատշաճապէս ի կիր առնելու համար չունենար առողջութիւն, կը կարծէ՞ք որ այն ատեն իր առած ուսմունքը և կրթութիւնը աւելի եւս չպիտի չարչարէին զինքը, աւելի եւս չպիտի յուսահատեցնէին վատառողջ ուսեալը, որ փոխանակ օրնութեամբ յիշելու իր ուսուցիչները, արդեօք ինչ մրմունջներ ու դատապարտներ և դեռ ինչե՞ր ու ինչե՞ր պիտի ուղղէր անոնց հասցէին: Անկեղծօրէն կ'ըսեմ թէ իրաւունք պիտի ունենար, քանի որ այդ ուսուցիչներէն սովրած ըլլալով թէ՝ «Առողջ միտք յառողջ մարմնի» կը վայլէ, պիտի տեսնէր սակայն թէ իր դժբաղդութեանը պատճառը՝ նոյն իսկ ծիւլէնալի այդ սիրուն բառերը իրեն ուսուցանողները եղած են:

Եթէ մինչեւ հիմա չէք դիտած, խընդրեմ հետաքրքրութեամբ դիտեցէք արդի երիտասարդութիւնը և պիտի տեսնէք վատոյժ, վատառողջ, դժգոյն, դալկահար ու նիհար պատանիներու բազմութիւն մը, որոնք աւելի ուրուականներ են քան թէ իրական մարդեր: Մէկը մտայնի խանգարում ունի, միւսը՝ երկարատեւ հիւանդութիւններու ենթակայ, ուրիշ մը չի կրնար ուսմունքը շարունակել, այլ մէկը՝ նոյն իսկ իր գանուած դպրոցը չի կրնար աւարտել, շատեր՝ փոքր պատճառներէ մեծ և ծանրածանր հետեւանքներ կ'ունենան, մեծամասնութիւն մ'ալ դպրոցէն դեռ նոր ելած՝ ակնոց կը գործածէ, ոչ թէ ղէվզէկութեան համար՝ ինչպէս կը կարծեն շատեր, այլ ստիպեալ. և ո՞ւր կ'երթայ ասոր վերջը, ո՞ւր. — պերեզման: Ինչ ըսպասելու իրաւունք ունինք այսպէս տկար երիտասարդութենէ մը: Միթէ ասոնց քով՝ ո՞ր ատիճան աշխուժութիւն, գործունէութիւն և օգտակար ըլլալու փափաք կը մնայ:

Առողջութեան հետ իրենց ուսմունքը և իրենց բարոյականը, մանաւանդ բարոյականը կը սպանուի, կը կորսուի: Անձնասպանութիւններու մէջ քիչ դեր կը խաղայ վատառողջութիւնը. աղքատութեան և դժբաղդութեան ոերմը չըլլա՞ր միթէ հիւանդութիւնը: Ապարէզի մը մէջ նեռուելու և իր «հացը քարէն հանելու» չափ նկարագրի զօրութիւն, գործի մէջ յարատեւութիւն և հաստատակամութիւն՝ յաջողութեան առաջին պայմաններն են և սակայն այս ձիրքերը կը սեռնուին երբեք հիւանդկաներու վրայ. և արդէն ի՞նչպէս կ'ուզենք որ ըլլայ, քանի որ մարդը ի՛ր վրայ վստահութիւն չունի: Քանինե՛ր որոնց գործը բաւական յաջող ըլլալով հանդերձ, չեն ուզեր կամ չեն կրնար աշխատիլ, որովհետեւ մին մելամաղձոտ է, միւսը՝ ապուշ, ուրիշ մը՝ աշխարհէս զզուած:

Այս ամէնուն կը հետեւի ուրիշ չարիք մը որ ոչ նուազ կարեւոր է: Իրենց վիճակին տեղեակները չեն ամուսնանար, իսկ անոնք որ ճշդիւ չեն գիտեր ի՞նչ ասոնցմէն հատած ըլլալնին և կամ ինքզինքնիս քիչ վնասուած կարծելով ամուսնացողները կ'ինան այնպիսի դժբաղդութեան մը մէջ, որ ոչ միայն իրենց, այլ նաեւ ընդհանուր մարդկութեան համար աղէտալի է: Ամուսնութեան մէջ իրենց փնտռած երջանկութիւնը գտնելէ հեռու, ցաւ և վիշտ կը գտնեն, ըստ որում մէկ կողմէ հաւատարմութեան զեղծումի, իսկ միւս կողմէ տկար ու հիւանդոտ սերունդի մը ծնունդ տուած կ'ըլլան: Ասկէ աւելի ինչ դժբաղդութիւն կայ երեւակայելի՝ խորհող և ըզգացում ունեցող մէկու մը համար: Այս կարգի դժբաղդ ամուսնութիւնները չեն որ ընկերային բարքերու սատնացման առաջին առիթը կուտան և պատճառ կ'ըլլան ընտանեկան կազ ու կռիւներու, անհամաձայնութիւններու, տուներու նահապետական հանդիստին ու խաղաղութեան մահացու հարուած մը տալով: Այն ատեն երկնից օրհնութեան տեղ անէծք կ'իջնայ մարդկութեան վրայ, և ամուսնութիւնն ալ կորսնցնելով իր սուրբ ու նուիրական հանգամանքը ընկերային չարիքներու դուռ բաց կ'ելլայ:

Պատճառը սակայն բոլոր այս դժբաղդութեանց և աղէտից՝ դպրոցական առողջապահութեան թերի և յոյժ թերի ըլլալն է: Օր մը, խօսակցութեան մը պահուն բժիշկ մը սապէս ըսաւ. «Եթէ բըժիշկ չըլլայի, բժշկութեան դէմ կը գրէի և միտիայն առողջապահութիւն կը քարոզէի»: Տգէտները խնդացին, ոմանք անտարբեր մնացին՝ խօսքին նշանակութիւնը չթափանցելով, բայց հասկցողները ջերմապէս ծափահարեցին. դուք ալ, ազնիւ ընթերցող, խորհեցէ՛ք և ապա վճռեցէք:

(Մնացեալը՝ յաջորդ թուով) Ա. Կ. Ի.

(1) Անցողակի կերպով ըսենք նաեւ թէ Ֆրանսական վարժարաններն ալ մերիններէն նախանձելի վիճակ մը չունին այս մասին: Անգլիականներուն ըսելիք չկայ. առողջապահութեան ամենէն աւելի հոգ կը տարուի անոնց ամէն դպրոցներուն մէջ:
Ա. Կ. Ի.

ՀՌՈՄԱՅ Ս. ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԱՅ ԹԱԳՄԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակութիւն)

Ընտրութիւնը. — Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ տեսանելի ծայրագոյն Հովիւ մը կարգելու համար մէկ օրուան մէջ զանազան ժողովներ տեղի կ'ունենան՝ սոյն ընտրութեան նախընթաց անհրաժեշտ կարգադրութեանց համար. յաջորդ օրը, Հռոմի մէջ գտնուող բոլոր կարդինալները՝ Ս. Պետրոսի եկեղեցին կը՝ դիմեն կառօք: Անդ, գահերէց ծիրանաւորը հանդիսաւոր Պատարագ կը մատուցանէ ի դէմս Հոգւոյն Սրբոյ՝ անոր աստուածային լոյսը ընդունելու համար դասու մատրան մէջ: Պատարագէն անմիջապէս ետք, աւագագոյն եպիսկոպոսներէն մէկը՝ Քահանայապետի մը ընտրութեան նկատմամբ եռանդուն յորդորական ճառ մը կը խօսի վսեմաշուք ծիրանաւորաց, որմէ յետոյ արարողապետը՝ ձողաբարձ խաչը առջեւէն և երկու ջահընկալ պատանիներով, կ'երթայ խորանին առջեւ, որոյ աստիճանին վրայ ծնգի գալով՝ «Եկ Արարիչ Ս. Հոգի» շարականը կը սկսի, որոյ առաջին տունը լմնալուն պէս, բոլորն ալ ոտքի կ'ելլեն: Կարդինալները՝ ձողաբարձ խաչին և Ցիսուսի պատկերին յառաջնթացութեամբ զոյգ զոյգ կը քալեն դէպի ընտրութեան համար որոշեալ Բաուլինա կոչուած մատուռը: Հոն հանելով՝ ներս կը մտնեն կարդինալները, արարողապետները և ժողովոյ ատենադպիրք. այլոց համար մուտքը դուռ է: Աւարտելով «Եկ Արարիչ Ս. Հոգի» շարականը, աւագերէց ծիրանաւորը կ'ըսէ լատին բարբառով հետեւեալ աղօթքը ծնրադիր. «Տէր Աստուած մեր, որ զսիրտս հաւատացելոց քոյ՝ լուսով հոգւոյն Սրբոյ լուսաւորեցեր, տո՛ւր և մեզ Նովին Հոգւով ճանաչել զուղիղն և մխիթարութեամբ նորա յամենայն ժամ ուրախ լինել Տէրամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս ամէն»: Աղօթքէն յետոյ, արարողապետներէն մէկը բարձր ձայնիւ կ'աղաղակէ. «Արտաքս (ելցեն) ամենեքին»: Եթէ ծիրանաւորներէն և ատենադպիրներէն զատ ուրիշ ոք գտնուի անդ՝ դուրս կ'ելլէ և մատրան դուռը կը փակուի: Ասոնք տեղի կ'ունենան՝ առաքելական սահմանադրութեանց ընթերցումը՝ Ս. Պատերու նկատմամբ. ընթերցումէն ետք, իւրաքանչիւր կարդինալ հանդիսաւորապէս կ'երդնու՝ այս սահմանադրութիւնները ճշդութեամբ կատարել: Ապա, գահերէց ծիրանաւորը հակիրճ յորդորական ճառով մը կը դիմէ իր վսեմաշուք գործակցաց, որպէս զի ամէնքն ալ ջանան ըստ խղճի՝ Քրիստոսի Եկեղեցւոյ արժանաւոր Հովուապետ մը ընտրել: Ս. Քահանայապետի տաճարապետը, ընտրութեան տեղւոյ սպայապետը, ունկնդիրը և գանձապետը՝ երիցագոյն աւագամեծար կարդինալի հանդիսադրութեամբ և այլոց ծիրանաւորաց ներկայութեամբ երդում կ'ընեն՝ իրենց վերաբերեալ պաշտօնները ճշդիւ կատարելու և ըստ առաքելական սահմանադրութեանց ընթանալու յամենայնի:

Կարդինալները՝ իրենց բնակարանը կը դառնան գոց կառքերով, և երեկոյեան պահուն կը վերադառնան առաքելական ապարանը և կը հաւաքուին ընտրութեան համար որոշուած վայրը: Վիճակ կը քաշեն՝ հասկնալու համար թէ ո՞ր կարդինալը ո՞ր սենեակը պիտի բնակի: Երբ վիճակաւորումն կեցարանը կ'որոշուի, արարողապետներէն մէկը՝ երեք անգամ կը զօղանջէ զանգակը՝ սակաւ առ սակաւ մինչոց տալով և երեք անգամ կը գոչէ. «Արտաքս ամենեքին». և վերջնականապէս ընտրութեան առանձնասրահի միակ դուռը կը փակուի թէ՛ ներսէն և թէ դրսէն. ներքին փականաց բանալիներէն մէկը՝ աւագերէց կարդինալը կ'առնէ, իսկ միւսը՝ արարողապետը: Յետոյ, աւագերէց ծիրանաւորը՝ երեք աւագամեծար կարդինալաց հետ, կը հետազօտէ ամէն անկիւն, որպէս զի մի՛ գուցէ ընտրութեան գործոյն չպատկանող ոք ներս մնացած ըլլայ: Նոյն վայրկեանէն կը սկսի ամենախիստ արգելք յարաբերութեանց:

(Շարունակելի)

Հաամ ՍԱՐԳԻՍ Վ. ՑԷՐԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիրն Իտալիոյ մէճլիսի, պէր միւթասարրֆ իմթիմա իթմիշ, վէ պաղը մուհիմմ մէսէլէլէր իլէ իշթիղալ իյլէմիշ տիր։

⁂ Սինոդ մէճլիսի բէնչէնպիհ կիւնիւ ագտը իմթիմա իթտիկի կիպի, միւղաքէրաթընա պու կիւն տախի տէվամ իյլէմէքտէ տիր։

⁂ Տիւն ազշամ, կաթողիկոսարանտա, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. Նէնտի հաղրէթլէրինին բիւասէթի ալթընտա, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մէքթէպինին գօմիսիօնը մախսուսը ագտը իմթիմա իտէրէք, մէղքիւր մէքթէպ հագգընտա իճրաի միւղաքէրաթ իյլէմիշ տիր։

⁂ Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի, կէչէն կիւն Շէյխ իւլ Իսլամ էֆ. հաղրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթտիկի կիպի, բէնչէնպիհ կիւնիւ տախի Պապը Սէրէֆ Սատրազամ հաղրէթլէրիյլէ միւլագաթ իյլէմիշ տիր։

⁂ Գէորգ Եպիսկ. Երէցեան՝ 32 գուրա իւլէ Կիլիկիա Էրմէնի Կաթողիկոսուղունա ինթիխապ իտիլմիշ տիր։

Եէնի Կաթողիկոս՝ 1852 փեւրվարընտա, Բուսանիանընն Իսմայիլ չէհրինէ, Բօրօվիչ մահալլէսինի թաղրեան միւթէպէր պիր ֆամիլեասան սօղմուշ տը։ «Բօրօվիչ»՝ «Երէցեան» մանէասընտա օլուպ, բէտէրի տէ Տ. Յարութիւն իսմինտէ պիր քահանայ պուլունմուշ տը։ Գէորգ՝ քիւչիւք չաղընտա Երուսաղէմ վանքընա կէօնտէրիլէրէք, 1880տէ վարդապետ թագտիս օլունմըշ վէ պիր իայլի մուհիմմ իսրամէթլէրինէ միւքեւֆաթէն, 1898 փեւրվարընտա էջմիածինտէ Եպիսկոպոս թագտիս գըլընմըշ տը։ Միւշարիլէյհ՝ սահիպի քէմալէթ վէ զայեուր պիր բուհանի օլուպ, թիւրքէճ, ֆրանսըզճա վէ բուսանճա լիսանլարա աշնա տը։

⁂ Երզրում Էրմէնի-զաթօլիք վէ Էրմէնի մէրխասալարը՝ Զաթը հաղրէթի Բաստիսահիլ անուն առեալ Ճառամ խաբէք, Երզրում հարէքէթղէտէկանը հագգընտա իթթիխաղ օլունան թէտապիրի հասէնէտէն տօլայը էհալիի Խրիսթիանիէ նամընա արզը չիքրան վէ մինտէթարի իթմիշլէր տիր։

⁂ Բէնչէնպիհ կիւնիւ բաթրիգ Ամին. Օրմանեան Սրբազան հաղրէթլէրի՝ մապէյնի Հիւմաեունա աղիմէթ իյլէմիշ տիր։

ՄԻՐԱՍ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Միւթէվէֆա Վիչէն էֆ. Ինճիճեան իլէ ղէվճէսի Տիկին Մարիանէնին քէնտի իւքի նէֆէր էվլատլարընա պրագտըգլարը պիւեիւճէք պիր սերվէթ՝ էրէյճէ զիյլ ու գալէ սէպէպ օլմուշ, վէ պաղըլարընն հրրսը թամաընը թահրիք իթմիշ տիր։ Հաթթա իշ՝ զաղէթա ալէմիկ տախի տիւշմիւշ իսէ տէ, պիղճէ թէսոիւֆ իտէճէք ճիհէթ, էկէրչի մէյսանտա պիր միրաս մէսէլէսի պուլունտուղու ֆարզ իտիլսէ պիլէ, պունտան՝ ճիտտիեէթ տաիրէսինտէ իլթիղամ իտիլմէեիպ, պիր թաղրամ թահդիրամիզ վէ չախսիեաթա գարշը թապիրտթէլէ մէվզուի պահս իտիլմէսի տիր։

Հէր նէ իսէ, իշպու մէսէլէ միւնասիպէթիյլէ պու գառար գիյլ ու գալէ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր. էկէր օլսա իտի, Վիչէն էֆ. Ինճիճեան իլէ ղէվճէսինին վէֆաթլարընտան էվվէլ տէ, հիչ տէյիլ իսէ աղ չօգ պիր չէյ իշտիմիէլի իտի։

Պու խուսուստա էվվէլճէ տախի եաղարըղմըզ վէճհէյէ, միւթէվէֆալարին իքի էվլատլարը, ալէյ ումում միլլէթիմիզին հէր ֆէրտի կիպի, Բաթրիկխանէմիզճէ մէվճուտ օլան գայրը բէտիլէրի վէ Ֆիլիսէմիզճէ վաֆթիզ իտիլմիշ մէշրու էվլատլար օլմալարընա, պունա գարշը պիր կէօնտա մէշրու մուխալիֆլէթ վէ իթիրազ վուջուտի գապիլ օլմատըգճա, բէտէր վէ վալիտէյնէրինին պրագտըգլարը սէրվէթէ, շէրան վէ նիզամէն վարիս օլտըգլարը, վէ պու պապտէ Բաթրիգխանէյնին չահատէթի բէտմիէսի՝ միւթէպէր վէ շայեանը էմնիյէթ ատտ օլունմասը լազըմ կէլտիկի տէրքեար տը։

Սօն կիւնլէրտէ Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրինին՝ Շէյխ իւլ Իսլամ վէ Սատրազամ հաղարաթըյլա վագը օլան միւլագաթլարը տախի, իշլէթիկիմիզէ կէօրէ, պու մէսէլէյէ միւթէալլիգ օլուպ, Բաթրիգխանէճէ գուեուտաթ վէ չահատէթի բէտմիէնին պիր գաթ տահա թատիգ վէ թէէքիտի տիմէք օլմասըյլա, մագամաթը ալիեսինճէ պունա լազըմ օլան էհէմմիյէթին վէրիլտիկինի գավէն մէմուլ իտիրիր։ Հաթթա տիւնքի «Սուրհանդակ» վէ «Ճէրիտէի Շարգիէ» զաղէթալարընտա պու մատտէյէ տաիր եազըլան ֆըգրատտա, իքի չօճուգլարը՝ միւթէվէֆա Վիչէն էֆ. վէ զէվճէսինին մէշրու էվլատլարը վէ վարիսլէրի օլմասընդան իտտիհամ իտիլիրքէն, «Էվգաֆ վէ Մալիէ Նէզարէթլէրի՝ մէմուրլարընը պու չօճուգլարը մէշրու էվլատ վէ վարիս օլտուգլարընա Գալանճեան Ստեփան էֆ. խքեաթ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր» սէօզիւ՝ մէղքիւր իտտիհանընն վահիկիկինի կէօսթէրմէյէ քափի տիր. չիւնկի եօգ քի, պու նէզարէթլէրին գանտաթը՝ —«Սուրհանդակ»ըն գավլինճէ,— չօճուգլարընն վասիսի՞ օլան միւմանիլէյհ Գալանճեան Ստեփան էֆ. նին սէօզիւյլէ հասրլ օլմաեըպ, անճագ վէ անճագ Բաթրիգխանէմիզին գուեուտաթը բէտմիէսինէ, չահատէթինէ, վէ միւթէվէֆա Վիչէն էֆ. նին, սաղլըղընտա, զէվճէսինի՝ հէնուզ սինին պիւլուղէ վասրլ օլմամըշ օլան էվլատլարընա վասի թայեին իթմէսի միւնասիպէթիյլէ ՄահքէմէիՇէրիէտէն տլզ իթմիշ օլտուղու հէօճճէթի չէրիե կիպի էվրագը բէտմիէեէ միւսթէնէտ պուլունմուշ տուր։

Հաթթա նէզարէթի միւշարիլէյհիւմանընն գանտաթը՝ չօճուգլարընն տօղտուգլարը [illegible] էչիասընն վէ էպէ գատրընլարընն իֆատատ վէ չահատէթլէրիյլէ տէ պիր գաթ տահա թէէյեիւա վէ թէհագգուզ իթմիշ օլտուղու՝ մէվսուգէն խասէր ալընմըշ տը։

Իշթէ հագրգէթի հալ պունտան իպարէթ օլուպ, եազընտա մէսէլէյնին թէմամիյլէ, նիզամաթը մէվզուասը վէ տտալէթ տաիրէսինտէ հալ վէ թէվիճ ալունճաղընա էմնիիլ։

Գալանճեան Ստեփան էֆ. ալէյհինտէ պու միւնասիպէթլէ եազըլան պիր թաղրամ թահդիրամիզ ֆըգրատա կէլմճէ, էֆէնտիի միւամիլէյհ միլլէթիմիզճէ մաարուֆ վէ միւթէվէֆա Վիչէն էֆ.նին էվլատըղա զապուլ իթմիշ օլտուղու միւթէվէֆիէ դըղընն ղէվճի, վէ պինտապէրին տամտաը օլուպ, Վիչէն էֆ. մահկա քէնտի խթիդամէթ վէ սատագաթըյլա իշկիւղարըղընը թագտիրէն, սաղլըղընտա, ումուր վէ խուսուսաթը ղաթիէսինին իտտարէտնի միւամիլէյհէ թէվալի իթմիշ, վէ վէֆաթընտա տախի, զէվճէսի Տիկին Մարիանէ՝ Ստեփան էֆ.էի՝ չօճուգլարընա բէտմէն վասի թայեին իյլէմիշ տիր։

Տիկէր թարաֆտան՝ Ստեփան էֆ.նին տահա պիւեիւք պիր սերվէթէ նայլ օլմագ ֆիքրիյլէ, Վիչէն էֆ.նին դըղընյա էվլէնէճէկինէ տաիր «Ճէրիտէի Շարգիէ» վէ «Սուրհանդակ» զաղէթալարընտա եազրլան ֆըգրատ՝ սրրգ մահտուլը թէիայեիւլաթ վէ միւֆթէրիեաթ օլուպ, պու չօճուգ իսէ, մէղքիւր իքի զաղէթանընն եաղարը կիպի, 14-15 եաշընտա օլմաերպ, հէնուզ 10-11 եաշընտա տը, վէ Ստեփան էֆ. տէ պու չօճուգլարը հագգզի պիր բէտէր կիպի գաերմագտա տը։

ԽԱՐԻՃԻԷ

Ֆրանսա Մէճլիսի մէպուսանընտա մէզահիպ պիւտճէսինին եազընտա միւզաքէրէսինէ պաշլանճագ տը։ Մալիէ գօմիսիօնընընն էֆքեարընա մուղայիր օլարագ, գապինէ, մէգքիւր պիւտճէնին մուհաֆազասընա իսրար իտէճէք տիր։

Բաբա հաղրէթլէրի՝ Նոյ. 30 թարիխիյլէ Նուհան Գաթօլիք բիսկոպոսլարընա կէօնտէրտիկի պիր կոնդակտա, Գաթօլիքֆիլիսէսինճէ, հէր վագրթ, մէմլէքէթին տտաթ վէ ուսուլը գատիէսինէ բիաեէթ իտիլտիկի պէեան, վէ Բուսլարը՝ Բօմատան սեբրմաեա սէպէպ օլան նիֆագտան տօլայը իշհարը թէէսսիւֆ իտիլմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ հաղրէթլէրի, խաթիմէի իֆատաթընտա, համիյէթի վաթանիէնին՝ Գաթօլիք ագահի տինեէսիյլէ իմթիսաճ իտէպիլէճէկի, վէ Բուսլարա՝ Բօմա քիլիսէսիյլէ շուեա պու կէօնա իթթիֆագ իթմէքտէն դօրգուլարը օլմատըղը խուսուսընտա գանտաթ հասրլ իթտիրմէք իւզրէ, էլտէն կէլէնի եաբմալարը՝ միւամիլէյհիւմ բիսոգօբօսլարա թավսիե գըլընմըշ տը։

Բուսիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցասը շու էֆնատէ Կաչինատա պուլունուեօրլար։ — Վէլիի ահտ Բօյտամա կիտերէք, իմբէրաթօր Վիլհէլմի զիեարէթ իտէճէք տիր։

Ալմանիա իմբէրաթօրը՝ իմբէրաթօրիցասընընն, իւք պահարտա Լա Հէյէ կիտէճէքլէրի բիվանէթ օլունուեօր։

Մարքի Իթօ իլէ գոնթ Լամտորֆ պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթընն նէթիճէսի օլարագ, Բուսիա իլէ Ճաբոնիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագ հասրլ օլաճագը՝ Բէթրէսպուրկտան խապէր վէրիլիեօր։

Բայխաթակ մէճլիսինտէ, պաշ վէքիլ գոնթ Ֆիլօվ՝ Լէհլիլէր մէսէլէսինտէն տօլայը Ալմանիա, Բուսիա վէ Ավսթրիա արալարընտա պիր իխթիլաֆ զուհուրինտէն գօրգուլմատըղընը պէեան իյլէմիշ տիր։

Պու մէսէլէ՝ Ալմանիաեա իլհադ իտիլմիշ օլան Լէհիսթան գըսմընտաքի մէքթէպլէրտէ վէ մահքէմէլէրտէ Լէհլիլէրէ գարշը եիթթիխաղ օլունան թէտապիրի չէտիսէ միւնասիպէթիյլէ Ավսթրիա վէ Բուսիա Լէհիսթան գըսմարընտա Ալմանիաեա վէ Ալմանլարա գարշը պաղը նիւմանիշլէր իճրա իտիլմէսինտէն իլէրի կէլմիշ, վէ մահէլի հիւքիւմէթլէրինճէ իթթիխաղ օլունան թէտապիրլէր իլէ ույղունուզլուղն էօնիւ ալընմըղը կիպի, Ալմանիա սէֆիր եա գօնսօլօսլարընա տախ իճապ իտէն թալղիեէլէր վէրիլմիշ տիր։

Սըրպիա հիւքիւմէթի՝ թատիմ իթտիկի իսթիգրազընն ագտը իչին եագընտա մուիտապրաթա կիրիշճէճէք տիր։

Ճաբոնիա հիւքմատը՝ Բարլամէնթօսու քիւշատ իտէրքէն, Ճաբոնիանընն՝ քէաֆիֆէյի տէվլէթլէր իլէ տօսթանէ միւնասէպաթը օլուզունու, վէ Չին սէֆիրլինտէն տօլայը Ճաբոնիանընն մէՖուն օլմասը լազըմ կէլտիկինի պէեան իյլէմիշ տիր։

Ինկիլիզ հիւքիւմէթի՝ Թրանսվալ կէօնտէրմէք իւզրէ, Ավսթրալիատան եէնիտէն ասքեր իսթէմիշ տիր։

Բրակատա հիսապըղ իշիզ կիւճսիզ քիմսէլէր օլուպ, պունլար՝ սօպագլարտա տօլաշարագ, էքմէք իսթէօրլար։ Զապրթաճա իթթիխաղ օլունան թէտապիր սահէսինտէ ասաիշ մուհաֆազա իտիլմիշ տիր։

Շու էֆնատէ, խուսուսիյլէ Բուսիա մէհաֆիլի թիւճճարիեէսի՝ Ալմանիատա կէօմրիւք թարիֆալարընճա ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթա ատթը նազարը տիգգաթ իթմիշլէր տիր։ Բուս զաչէթալարը՝ պու թարիֆալարա գարշը չէտիտ պէնտալէր եազմագտա տրրլար։

Եունան գրալը կէլէճէք մարտատա Պիւքրէշէ կիտէճէք տիր։

Պէրն չէհրինտէն ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, գաթօլիք սօլ թարաֆ ըէիսի Մ. Քէմբ՝ 1902 սէնէսի իչին Զուիցէրիա ճիւմհուրիեէթինէ ըէիս ինթիխապ օլունմուշ տուր։

Լէմպերկտէ Լէհլի շահր Իճէցքինին գիքրինէ հիւրմէթէն ըէքզ իտիլէն սանէմին քիւշատը միւնասիպէթիյլէ Ալմանլարա գարշը խայլի վէխիմ նիւմանիշլէր վուգու պուլմուշ տրրը։ Բէք չօգ զալէպէլիք՝ Ալմանիա գանսօլաթօսը էօնիւնէ կիտերէք, միլլի պէսթէլէր օգուտուշլար վէ նիւմանիշլէր իճրա իտիլմիշլէր տիր։ Ասքեր՝ ինզիպաթը մուհաֆազա իյլէմիշ տիր։

Տիկէր պիր թէլէկրաֆա նէզարէն, Ավսթրիա խարիճիէ նազրը գանթ Կօլոխօվսքի՝ Լէմպերկտէ վէ Ավսթրիանընն տիկէր չէհրլէրինտէ, կէչինէրտէ վուգու պուլան վագրալարընն թէքէրրիւր իթմէմէսի իչին, Ավստրանիա պաշ վէքիլի գանթ Ֆիլօվընն թալէպ իթտիկի թէտապիրլէրի իթթիխաղ իթմէք իսթէմէմիշ տիր։

Լ. Սալզպըրի պիր դաշ այա գառար՝ Ինկիլթէրրա պաշ վէքիլէթինատէն չէքիլիպ, եէրինէ,—Մ. Զէմպէրլէնին՝ պաշ վէքիլ օլմագ իչին իթտիկի զայրէթլէրէ բաղվէն.— Մ. Պալֆուրընն կէչէճէկի թէէմին օլունուեօր։

Մէմօրիալ Տիրըմանիք նամ զաղէթա՝ մարտատա, Թրանսվալ մուհաբէպէսինին իսթամպուլճաղընը պէեան իլէ, պունուն՝ բարլամէնթօնընն միւզաքէրաթը էնտասընտա բէսմէն թէպլիղ իտիլճէկինի տէ իլավէ իթմիշ տիր։

Ամիրալ Գայեարընն թահթը գօմանտասընտա պուլունան ֆիլօ՝ Թուլոնա ավտէթ իյլէմիշ տիր։

Հապէշ հիւքմտարընընն՝ կէլէճէք մարտատա Էվրօբաեա կէլէրէք, եգճիմէլ Զարը զիեարէթ իտէճէկինի՝ Բօմատատ չրզան Ֆանֆուլա զաչէթատը եազմըշ տը։

Ինկիլիզէրին՝ ժէն. Տէվէթի Բըլի եագընտատա կէրի պուրտիք, լէրի թէլէկրաֆ խապէրլէրինտէն տիր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Սպրանիէ մէճլիսինտէ Պուլկար իսթիգրազընա տաիր ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթ էնտասընտա, մալիէ նազրը Մ. Սարաֆօֆ՝ ասթիտէքի նութգու իրատ իթմիշ տիր. «Միւսիւլէ՛ր,— մէմլէքէթին ատվալի ֆէնտա տը։ Սէնէ պաշընտա գառար չու պօրճլարը վէրլէճէեիզ. 1886տան պէրի պօրճլու օլուղումուզ 1,780,000 ֆր. Օսմանը պանգասընտա։ 2,013,000 ֆր. Շարգի Ռումէլի վէրիկսի։ 5,176,500 ֆր. Բուսիա հիւքիւմէթինէ վէ 7 միլիոն ֆր.տա միւխթէլիֆ ֆահիլէրտէն միւթէրաքքիւմ։ Պունլարտան պաշգա Պուլկար միլլէթ պան-

գապընա 27,249,000 ֆր., Զիրաաթ սանտըգլարընա 3,350,000 ֆր., վէրկի գալէմլէրինէ 800,000 ֆր., վէ սաիր պազը եէրլէրէ 1,800,000 ֆր. պօրճլուտուր: Պազը մէսարիֆաթը միւպրիմէմիդ, Համբանօֆ մէսէլէսի վէ սաիր մասարըֆլէր տէ վար տըր: Իմտի սէնէ պաշընտա 63,000,000 ֆր. ա միւնթաճըդ: Պունտան գաթինազար յունվար 3աէ 4,416,000 ֆր. գուբօն իչին վէ 1,625,000 ֆր. տա իքինճի գուբօն իչին էօտէնէճէկտիր: Իշթէ պու միւչքիլ վազիյեթտէն չըգմագ իչին, հիւքիւմէթ՝ իչպու իսթիգրազը ագտ իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր:»

Պաշ վէքիլ տախի չէօյլէ իլավէ իթմիշ տիր. «Վագաա պու իսթիգրազըն շարթլարը աղըր տըր, լաքին անլաշը մալիէնին միւշքիլաթը տախի նազարը տիգգաթա ալընմալը տըր: Եկէր յունվար գուբօնլարը թէէտիէ օլունմազ իսէ, պունուն, Պուլկարիսթան հագգընտա վէխիմ նէթիճէլէրի օլաճագ տըր: Իշպու իսթիգրազըն րէտտի՝ եա միւխթէլիթ գօմիթըյու եախօտ մալիէճէ աղիմ պիր պուհրանը ինթաճ իտէճէք տիր: Պուլկարիսթան մէպուսլարընըն, պունլարտան պիրինի ինթիխապ իթմէք իչին 24 սաաթ մէօհլէթլէրի վար տըր:»

Պունունլա պէրապէր Սօպրանիէնին՝ իշպու իսթիգրազ լաիհասընը գապուլ իտէճէկի զանն օլունմախօր: Միւզաքէրաթ զաէթ չէտիտէն իճրա օլունմագտա տըր: Համթա մէսէլէնէ նէթիճէ վէրմէք իչին, կիճէլէրի տախի մէճլիսին ագտ օլունմասընա գարար վէրիլմիշ տիր:

⁂ Եէնի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, մէզքիւր իսթիգրազըն Սօպրանիէ մէճլիսի թարաֆընտան թաստիգի մուհագգագ ատտ օլունուխօր:

⁂ Սըրպիա գրալընտան պաշգա բրէնս Ֆէրտինանտըն տախի իլք պահարտա Բէթրէսպուրկա կիտէճէկինի՝ պիր Ալման ղազէթասը եազմըշ տըր:

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Խարիճիէ նէզարէթի միւսթէշար մուավինի Ալի Իհսան պէյէ, վէ Նուրաի տէվլէթ Թանզիմաթ տաիրէսի աղասընտան Նուրի վէ Րէճէպ պէյլէրէ պալա, Շուրայի տէվլէթ Թանզիմաթ տաիրէսի պիրինճի սընըֆ մուավինլէրինտէն Սիւլէյման Ֆայիգ պէյէ ուլեա սանիսի, Մաարիֆ սէֆարէթի Սէնիէսի պաշ քեաթիպի Բաշիտ վէ իքինճի քեաթիպի Իհսան պէյլէրէ սանիէ միւթէմայիզի, պէշինճի օրտաս սէյեար թօբճը գօմանտանը միրլիվա Սիւլէյման բաշաեա ֆերիգլիք րիւթպէլէրի թէվճիհ. Տիարպէքիր վիլայէթինտէ Նասիպին գայմագամըլըղը՝ Մէքթէպի Միւլքիէի Շահանէ մէզունլարընտան Թրապիզօն վիլայէթինէ մէմուր Խալիլ Հիլմի էֆ.ին, Դօնիա խաթինաֆ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րիասէթի՝ Խուտավէնտիկեար խաթ. մահքէմէսի միւտտէիի ումումիսի Րէշիտ պէյէ, Խուտավէնտիկեար խաթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիլիկի՝ Հալէպ խաթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիսի Խաֆըզ Հագգը պէյէ, Հալէպ խաթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիլիկի՝ Թրապիզօն խաթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիսի Թէվֆիգ էֆ.ին, Թրապիզօն խաթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիի սապըգ եօմէր Լութֆի պէյէ, Շգօտրա խաթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիլիկի՝ Տիարպէքիր խաթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիի սապըգ Մէհէմմէտ Օրտաի էֆ.ին թէվճիհ. Արապկիր գայմագամ մուավինլիկինէ՝ Ամասիա բօյիւ մէմուրլարընտան Զալասըրճեան Սարիմ էֆ. թային. Շուրայի տէվլէթ Միւլքիէ տաիրէսի աղասընտան Բաֆիա պէյէ մուրասսա Մէճ., Խաջինէի Խասսայի Շահանէ միւսթէշար վէ մուհասէպէճիսի Խալիս էֆ.ին Աինճի Օսմ. Սէրայը Հիւմայուն աթըրպպաշընտան Եուսուֆ պէյէ Զնճի Մէճիտի նիշանըլարը, Հայտար-բաշա խասթախանէսի ճէռահլարընտան Միհրան էֆ.ին իսթ. թիխար միտալեասը իհսան պույրուլմուշ տուր:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տիւն, սէլամլըգտան սօնրա, Րուսիա, Իրան վէ Պէլճիգա սէֆիրլէրի՝ սուրէթի ղայրը րէսմիէտէ այրը այրը հուզուրը հազրէթի Բատիշահիէ գապուլ օլունմուշլար տըր:

—Սիւարի Էրթօղրուլ վէ Մըզրագլը ալայլարը իչին Մաճարիսթանտան սաթըն ալընաճագ 500 սիւարի պէյկիրինի պէտէլի՝ կէլէճէք սէնէ մուվազէնէսինին թախսիսաթը նիզամիէ գըսմընտա իլավէ օլընաճագ տըր:

—Պէյրութ-Շամ չըմէնտօֆէր խաթթընըն սոնիլէ գատար թէմտիտի վէ Պէյրութ լիմանը վէ ըըխթըմ գումբանիասը թարաֆընտան լազըմ կէլէն մահելլէրէ տէմիր եօլու եարըլմասը իչին բուխսաթ իթասը՝ Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթինտէն Պապը Ալիէէ արզ խոլուլմուշ տուր:

—Եէվմէլքի կիճէ վիւքէլա, միւշիրան, վիւքէլա վէ րիճալ իլէ պազը զէվաթ, քէզալիք տիւն կիճէ տիկէր պազը րիճալ իլէ պէնտէկեան հազարաթը՝ մապէյնի Հիւմայունտա իֆթարը սէնիէտէ պուլունմուշլար տըր:

—Զապթիյան վէ սաաքիրի Շահանէ տախի Րամազան ագշամլարը մապէյնի Հիւմայուն ճիվարընտա տաիրէի մախսուսէտէ իֆթար իտէճէքլէր տիր:

—Րուսիա սէֆիրի Մ. Զինովիէվ՝ տիրլօմասի մէսլէքինէ կիրմէսինին 50 ինճի սէնէի տէվրիէսի միւնասիպէթիլէ Զար թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան մէքթուպու թէրճէմէսի տիր. «Էճտատը քիրամըմըզըն հիւքիւմտարլըղը զէմանընտա, Խարիճիէ նէզարէթինէ կիրմէքլէ, ագ վազըֆտա, իգթիտարը ֆէվգէլատէ վէ մալումաթը միւթէնէվվիրանըզը իպրազ իյլէտինիզ: Պիւիւք բէտէրիմ իմփէրաթօր իքինճի Ալէքսանտրըն արզուսիյլէ, մէմալիքի Շարգիէտէ միւխթէլիֆ տիպլօմասի մէմուրիէթլէրինտէ պուլունտուգտան սօնրա, 1876-տա Թէհրան սէֆարէթինէ թայինի օլունարագ, էօտէնիրլէ իճալէ օլունան մէմուրիէթի մախսուսէյի քէմալը մուվաֆֆագըյէթլէ իյֆա իթտինիզ, վէ մէմալիքի Իրանիէնէ հէմհուտուտ օլան էհալէթլէրէ միւթէալլիգ մէսէլէլէրի սուհէն թէսվիէտէ մուվաֆֆագ օլտունուզ:

«1883տէ, էլեէվմ Խարիճիէ նէզարէթինին պիրինճի չիւպէսի օլան Ասիա չիւպէսի րիասէթինէ պուլունարագ, պու վազիֆէյի քէմալը ղայրէթ վէ իթինա իլէ իյֆա իթտիկինիզ կիպի, այնի վագըթտա կէրէք Թաթարիսթանըն իտարէճէ թէշքիլաթը լաիհասընը հազըրլամախա մէմուր օլան գօմիսիօնուն միւզաքէրաթընա վէ կէրէք Աֆղանիսթանըն թահտիտի հուտուտու մուխապէրաթընա իշթիրաք իտէրէք, պու վազիֆէլէրի՝ մէթանուտէրզանա մուճիպի մահզուզիէթ օլաճագ պիր սուրէթտէ իյֆա իյլէտինիզ:

«Իգթիտար վէ փէտագաթընըզը թագտիրէն, Րուսիանըն Շուէտ-Նորվէճիա գրալը նէզտինտէ 6 սէնէ գատար իյֆայի վազիֆէտէն սօնրա, 1897տէ սալթանաթը Սէնիէյի Օսմանիէ նէզտինտէ սէֆիրի քէպիր թայինի օլունմագ կիպի մուհիմմ պիր մէմուրիէթի էօտէնիրիդ թէվտի իյլէտիք:

«Շարգ իշլէրինճէ թէճրիւպէի վասիանըզ վէ Րուսիա մէնաֆիինէ վուգուֆը թամմընըզ՝ չիւպհէսիզ Րուսիա իլէ հէմճիվարը օլան տէվլէթի Ալիէյի Օսմանիէ պէյնինտէքի միւնասէպաթը տօսթանէնին պիր գաթ տահա թէէքքիտինէ խարտըմ իթմիշ լէր տիր:

«Եարըմ ասըր զարֆընտա վուգու պուլան խըտէմաթըը ղայեուրանէնիզէ պիր նիշանէի գատրշինասի հիւքմտարըմըզ օլմագ իւզրէ, Ս. Վլատիմիր նիշանընըն 1 ինճի րիւթպէսինի լութֆէն սիզէ իթա, վէ ուսուլինէ րիաեէթէն համիլ օլմանըզը էմր իյլէրիզ:

«Էպէտիէն հիւքմտարըմըզ իլէ տախի խայրխահընըզ ՆԻՔՕԼԱ»

Զարսգօէ-Սէլօ, 24 նոյ. 1901

—317 սէնէսի միւհթաճինի, չըրագլըգ վէ էմսալի մաաշաթը ղաթիէնին մունթազամըն թէէտիէսի վէ 317 սէնէսի նիհայէթինէ գատար քեամիլէն թէսվիէսի իլէ թէմամէն արգասը ալընմասը՝ Խազինէի մալիէճէ գարարլաշտըրըլմըշ տըր:

—Ումում սաքէրի եէթիմ, աուլ վէ միւթէգաիտլէրինին սէպտ. մաաշը թէմամէն թէվզի գըլընմըշ, վէ պունտան պէօյլէ տէ թէէտիաթըն մունթազամէն իճրասը թէէմին գըլընմըշ տըր:

—Եէրլի պուլունտալար իլէ ուննլարըն նէրպէսմէճէ Թիւրքիանըն հէր թարաֆընա կիրմէսինէ՝ կէօմրիւք իտարէլէրի թարաֆընտան մումանաաթ օլունմամասը, վէ եէրլի պուղտայլարըն իսլահը ճինսինէ, գուվվէթ վէ նէֆասէթինէ սիտա թէսպիրլէրին ճիատէն իթթիխազ օլունմասը հագգընտա մէրճիինտէն լազըմ կէլէնլէրէ էմր վէրիլմիշ տիր:

—Էճզաճըլարըն իմալ իթտիքլէրի րէչէթլարը, նիզամնամէի մախսուսը մուճիպինճէ, տէրհալ սէֆթէրի մախսուսընա գայտ իթմէլէրի լազըմ կէլիր, աքսի հալտէ պուլունմանլարըն չէտիտէն տիւչարը միւճազաթ օլաճագլարը՝ Մէքթէպի Թըպպիէ նէզարէթինտէն էճզաճը էմնաֆըրտա իխթար օլունմուշ տուր:

Քէզալիք, էճզաճըլար նիզամնամէսի մուճիպինճէ, էճզախանէլէրտէ եապըլըգ իլաճլարըն աղըր մէօհիւրլիւ օլմասը վէ իւզէրինտէքի եաֆթալարտա «ֆիլան քիմէտէ իչին տիր» վէ, «չէօյլէ իսթիմալ օլունաճագ տըր» տէյի եազըլմասը, վէ տախիլէն գուլլանըլաճագ իլաճլարըն եաֆթալարը պէեազ վէ խարիճէն գուլլանըլաճագլարըն քըրմըզը րէնկինտէ պուլունմասը լազըմ կէլտիկի հալտէ, պազը էճզաճըլարըն իմալ իթտիքլէրի իլաճլարըն ուսթէլէրինի մէօհիւրլէմէմէքտէ, վէ պազըլարըն տա էճզախանէսինտէ միւթէատիտ մէօհիւրլէր պուլունտուրմագտա օլտուգլարը մէրճիինտէն խապէր վէրիլտիկինտէն, հիւքմիւ զանունա րիաէթ օլունմասը, վէ աքսի հալինտէ չիտտէթլէ տիւչարը միւճազաթ իտիլէճէկլէրի՝ Մէքթէպի Թըպպիէ նէզարէթինտէն էճզաճը էմնաֆըրտա իխթար խուլունմըշ տիր:

—Րուսիա սէֆարէթինին Զաքօրօզլիշ վէ Ինկիլթէրրա սէֆարէթինին Հալբէր նամ մաաէթ սէֆինէլէրի՝ Թալիմլէր իճրասը իչին Մարմարաէա կիթմիշլէր տիր:

—Իրան տէվլէթի թարաֆընտան Պալթաա Ֆըրգասը գօմանտանը Մուսա Բէաղիմ բաշաեա վէրիլէն Զնճի Շիր ու Խուրշիտ, Ալմանիա տէվլէթի թարաֆընտան Ճէպէլի Լիպնան ումուրը էճնէպիէ միւտիրի Իսքէնտէր Նէմինի պէյէ իթա օլունան Զնճի, վէ Ճաննտարմա գոլ աղասը Անթուն Մէհսամէ էֆ.ին վէրիլէն Զնճի Գրուա տը Մէրիթ տէրէճէսինտէքի Ֆրանսուա-Ժօզէֆ նիշանլարընըն գապուլ վէ թագըլդինէ միւսաատէի սէնիէ էրզան պույրուլմուշ տըր:

—Մէքթէպի Սուլթանիէ Թիւրքճէ սընֆլարընտան իմթիհան վէրմէսիքճէ ֆըրանսըզճա սընըֆլարընտան սընըֆ կէչիրմէսինէ գարար վէրիլմիշ, վէ իշպու գարարըն պու սէնէնին ումումի իմթիհանընտան իթիպարէն մէվգըի իճրաէ գոյուլաճակըր մէքթէպ միւտիրիէթինտէն եազըլան թագրիրտէ պիլտիրիլմիշ տիր:

—Իթալիա գրալընըն վալիտէսի գրալիճա Մարկարիթա՝ պու սէնէ գըշըն պիր գըսմընը Մըսըրտա կէչիրէճէք տիր:

—Տէրիասատէթ Ֆրանսա գօնսօլաթօսը մէմուրլարընտան Մ. Կիւյ՝ Մարաշ վիսգօնսօլոսը թայինի օլունմուշ տուր:

—Եունան սէֆիրի՝ կէչէն կիւն իսարէճի հազըրըը՝ վէ մապէյնի Հիւմայունտա իքինճի քեաթիպի Իզզէթ պէյ հազարաթընըն զիարէթլէրինի գապուլ իթմիշ տիր:

—Պազը ղազէթալար՝ Եունան հիւքիւմէթինճէ ճէրէեան իտէն Թիճարէթ անտլաշմասը միւզաքէրաթընըն գաթթ օլունտուղունու եազըյորլար իսէ տէ, միւզաքէրաթ գաթթ օլունմայըպ, Եունանիսթանտա եէնի հէյէթի վիւքէլանըն թէշքիլի սէպէպիյլէ պիր միւտտէթ թաթիլ իթմիշ տիր: Սէֆիր ճէնապլարը՝ Թալիմաթը լազըմէյի ալըր ալմազ, մուխապէրաթա թէքրար պաշլանաճագ տըր:

—Ճէնուպի Աֆրիգատա Արժանթին ճիւմհուրիէթինին Բրէզիլիանթէ Սարմէնթօ նամ հարպ սէֆինէսի՝ կէչէնտէ Իսքէնտէրիէէ վասըլ օլմուշ տուր: Տէրունինտէ 314 զապիթ վէ թայֆասը իլէ 14 թօբու օլան պու սէֆինէ՝ Եաֆա, Իզմիր, Սէլանիք վէ տիկէր պազը Օսմանլը լիմանլարընը տախի զիեարէթ իտէճէք տիր:

—Իզմիր էօնիւնտէ պուլունան Տիքսի նամ Ամէրիգա հարպ սէֆինէսինին տէ 627 թայֆասը վէ 10 թօբու վար տըր: Պիր այ գատար Իզմիր սուլարընտա գալաճագ տըր:

—Ամէրիգանըն Սան Ֆրանչէսգօ զըրհլըսը տախի եագընտա Իզմիր լիմանընա կէլէճէք տիր:

—Եունան հիւքիւմէթի՝ Մըսըրտան կէլէնլէրէ գարշը գօյտուղու գարանթինայը 48 սաաթա էնտիրմիշ տիր:

—Ամէրիգա հիւքիւմէթի թարաֆընտան նէշր օլունան պիր իսթաթիսթիգտէ, կէչէն սէնէ բամուգ մահսուլընըն միգտարը 11,250,000 պալիա օլտուղու հալտէ, պու սէնէ անճագ 9,750,000 պալիա օլտուղը վէ չու հալտէ 1 պէ. միլ. պալիա նօգսան վուգու պուլաճաղը կէօսթէրիլմէսի իւզէրինէ, պիր գաչ կիւնտէն պէրի չէհրիմիզ բիասասընտա բամուգ ասքը ու իթթարընճա կէրմինի թամ կէօրիւլմէքտէ տիր:

—Եւէլվէ Իզմիր լիմանընտա պուլունան Րուսիանըն Պահրը Սէֆիտ տօնանմասընտան 1 ինճի Նիգօլա նամ զըրհլընըն 652 թայֆասը, 30 թօբու, Խապրէք նամ զըրհլընըն 216 թայֆասը 10 թօբու, Ամուր նամ գրուազէօրին 317 թայֆասը 12 թօբու, Եէնիսէյ նամ գրուազէօրին 315 թայֆասը, 12 թօբու, Թէրէց նամ գրուազէօրին 102 թայֆասը վէ 10 թօբու վար տըր: Ամուր վէ Եէնիսէյ՝ Ագտէնիզ Շարգա կիտէճէքլէր տիր: Այըն վիլայէթի ումուրը էճնէպիէ միւտիրի Մաճիտ պէյ՝ կէչէն կիւն Րուս ամիրալընը զիեարէթ իթմիշ տիր:

—Շուէտ հիւքիւմէթինին Ֆրէժա նամ հարպ սէֆինէսի տախի եագընտա Իզմիրտէ պէքլէնմէքտէ տիր:

—Կէչէն կիւն Ալմանիա սէֆիրի՝ սիւֆէրտատա պիր զիեաֆէթ վէրմիշ տիր:

—Օսմանլը պանգասը միւտիրի ումումիսի Սըր Համիլթըն Լանկ՝ բէնչշէմպիհ ագշամը միւքէմմէլ պիր զիեաֆէթ վէ պիր պալօ վէրմիշ տիր:

—Րուս պին պաշըսը Վիգթօր Սիմօնօվ Ֆօնիատա վաֆաթ օլմուշ տուր: Միւմաիլէյհ՝ Ատանա, Մէրսին վէ Իզմիրէ տախի կիտէճէք տիր:

—Բարիս Օսմանլը սէֆիրի Միւնիր պէյ՝ կէչէն կիւն մապէյնի Հիւմայունտա ազիմէթլէ, արզը ուպուտիէթ իթտիքտէն սօնրա, Սիւրաթ գաթարըյլա մահէլլի մէմուրիէթինէ կիթմիշ տիր:

—Հիճազ տէմիր եօլու ինշաաթը իչին Տիւնուսը ումումիէ մէմուրլարը 2000 լիրա իանէ վէրմիշլէր տիր:

—Իսկիւտար – Գատըքէօյ թրամվայ խաթթընըն միւթէալլիգ մուամէլաթ թէմամիյլէ խիթամ պուլտուղունտան, խաթթը եագընտա Աճմէտ Ճէլալէտտին բաշաեա իթա օլունաճագ տըր:

—Մէքթէպի Միւլքիէնին միւնթէհի չակիրտանընտան օլուպ, Այտըն վիլայէթի մաաէթինտէ պուլունուրքէն Աթինատա ֆիրար իթմիշ օլան, վէ պազը թէշէպպիւսաթը պէտխահանէտէ պուլունան Ֆախրի էֆ.նին տէրտէսթ վէ թէվգիֆը իչին Իսթինաֆ

միատար. ուստամբուլիկինտէն պիր ախղ ու կիրիթթ միւղէքքէրէսի նէյր օլունմուշ սուր։

—Իզտիվանճարքն վէ պոշամարքն բէսմէն խասէր վէրիլմէսի իչին գանունէն 15 կիւն մէօնլէթ թայէին օլունմուշ իսկ տէ, մէրքէզատէն ուղագ օլան չէհիրլեր իչին պու մէօնլէթ՝ պիր այա իզաղ խորիմիշ տիր։

—Միրուրը զէմանա սէպէպիյէթ վէրէն մանքէմէ մէմուրլարքնէն չէտիսէն տուչարը միճազաթ օլանճադլարը՝ Ամլիկ նէզարէթինտէն իսթինաք մանքէմէլերի միւտուտաիի ուստամբուլերինէպիլտիրիլմիշտիր։

—Բուսնա սէֆարէթի միւսթէշարը Մ. Զէրպայէմ կէչէն կիւն Բում բանտրիկի էֆ-էի զիւարէթ իթմիշ տիր։

—Եազընտա էվրօրա իլէ թէաթի օլունանճադ օլան մանտա-բոսթլար միւհթէվիեաթքնէն՝ հէր տէվլէթ սիքքէլերի նէվինէ նէզարէն թէտպիսաթ վէ թէէսիսաթքնտա պիր հիսապը էսասէնէն թայէնի վէ ծնա կէօրէ պիր թարիֆա հաղրըլանմասը իչին իյզանաթ վէրմէք վէ մալիսաթ ալմագ իւզրէ՝ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթինտէն Մալիէ նէզարէթինէ 3 միլիոն կէօնտերիլմիշ տիր։

—Էնանֆտան օյմանան պոդը քիմսէլերին իսանալ օյնամամասընա միւոտատէ օլունմահանճադ սրը։

—Շամտա թէչքիլ օլունանճադ օլան իթֆայիէ պէօլիւկիւ իչին էվրօբատան պիր թուլումպա իլէ ալէաթ վէ էտէվաթը լազըմ ճէլա իսրէճէք տիր։

—Էտիրնէ միւթէպէլիանընտան Մուսթաֆա պէյին մահատումունու սուրէթի զատարանէտէ դաթլ իթմէլերինէն ուսլաբը մանքէմէի սիտէսինճէ իսամա մանքիմ իսրէյն իքի Գուլկար իլէ իքի էրմէնի՝ կէչէն կիւն Էտիրնէտէ ալէնէն իսամ իսրէմիչլեր տիր։

—Եունան Սէլանիք գոնսօլոսը՝ հիւքիւմէթինտէն ալարը էմր մուճիպինճէ, Ամթինա իսթինաք մանքէմէսինտէն վէրիլիպ, քէսալ դաթիյէսէթ իթմիշ օլան պիր գըթա իլամ հիւքմինու իճրա իթմէք իւզրէ կէչէնտ Սէլանիկ կէրմիշ օլան Եունան պանտէրալը պիր կէմիի հաճզ իթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, սէֆինէ գարթանընն՝ մէղքիւր սէֆինէ Թէպասյն Օսմանիէտէն Սաղըլը պիր Բում գարբսընն օյնուղունու իստասա իթմէսի իւզէրինէ, գոնսօլոս՝ հիւքմի իլամը իճրա իսէմմիշ տիր։

Պու պապտէքի իսթիյնաքին հալի իչին Խարիճիէ նէզարէթիյլէ Եունան սէֆարէթի պէյնինտէ մուխապէրէ ճէրէեան իթմէքտէ տիր։

—Բումանիա Աման մէճլիսի՝ հիւքիւմէթի Սէնիէ իլէ Բումանիա պէյնինտէ ադա օլունան եէնի թիճարէթ մուդավէլէսինի թատիդ իթմիշ տիր։

—Բումանիա սէֆիրի՝ մախտումանընն բէյմի իզտիվանընտա հաղըր պուլունմադ իւզրէ մէղունէն Բարիսէ կիթմիշ տիր։

—Շուէտ-Նորվէճիա սէֆիրի Ցէրիտատէթէ ավանթ իթմիշ տիր։

—Ամանա մէարիֆ մինիրի Թէյդի պէյ՝ պիր տարպ մատէսինտէն օլանը Թանթը մուհաքէմէյէ այնմըշ սրը։

—Էսկիշէհիր պիր գաչ գալպազան Իթալիայը ատրէսթի խորմիշլեր տիր։

—Կէչէն կիճէ Ամաս-դաչատա տաքին միւթէպէերանը միլլէթիմիզէն վէ Նաֆիա նէզարէթի հուգուգ մինչավիրլիկի մուավինէրինտէն Գարատաչեան Յովհաննէս էֆէնին խանէսի դարուտունա պիր գըզ չօճուղու պրագրիմը տրը։ Պու չօճուղ հանկը միլլէթէն օյտուղու անպաշըմասարադ, զասրթանա ախղ օլունմուշ սրը։

—Հումս զաղասընա թագի պիր քէօյտէ քէսիլէն տէվէ էթինի Ալէքսանդրէն 5 քիչի զէհիրլէնիպ վէֆաթ իթմիշ, 6 քիչի տէ խասթալանմըշ սրը։

ՏՕԳԹՕՐ Յ. ՈՍԿԵԱՆ

Միլլէթիմիզ ամբոպպայր հաղրգասընտան Տօգթօր Յ. Ոսկեան էֆ. պու քէրբէ Բանկայթիսէ Պէօյիւքէրէ-ճատատէսինտէ 81 նումէրօյը խանէսէ նստել իթմիշ օլուղունտան, հէր կիւն խանէյի մէղքիւրտէ խասթա գապուլ, վէ հէր տիւրլիւ տախիլի վէ խարիճի, խուսուսիյլէ սինիր վէ չօճուղ խասթալըգլարընը թէտավի ատէճէկի, վէ չարշէնպէհ կիւնդէրի էօյլէտէն սօնրա փուգարաեը մէճմանէն թէտավի իլլէկէճէկի, վէ հէր կիւն սապահ վէ ագշամ, Պէյօղլունտա Ճատատէի քէսիրտէ վագը Ծանտի էճզահանէսինտէ պուլունաճաղը իլան օլունուր։ 9—12

ՏԻԼՊԷՐ ԿԱՊՐԻԷԼ

)(319)(

Խաթըրլարտա տրը քի, Գօճա-Բէօսէ, քէնտիսինէ մէքթուպ կէլիպ կէրմէմիշ օլատուղունու սիւալ իթմէք իւզրէ հաֆթատա յուչ տէֆա Մօնժ սօգաղընտաքի բոսթախանէյէ կիթմէսի Ֆիլիբ տը Քէրվէնէ վատ իթմիշ իսի։

Ճուսնաա սապանը Բօպէր՝ Մօաէսթէ խիթապէն,

— Շու մանուալար իլէ, ադիդէմ, իչիմիզ նասրլ օլաճաղընը պիլմէմ. պանա էօյլէ կէլիեօր քի, պունլարը՝ հէր հալտէ պիզի իհթիեաճը օլաճադ տրը... պու տա պիզիմ իչին խայրլը տրը... պուլանրգ սուտա իսթիֆատ իսէպիլէճէեիզ։ Հէր նէ իսի, էվվէլճէ էօյլէ թատմըմըզը խտէլիմ. սօնրա Մօնժ սօգաղընա կիտէլիմ, տէսի։

— Տիմէք տօղրու Ժուանվիլէ կիթմէկէլիմ։

— Խայր, չինքի սիւն ըլք չօգ տավէթիլէր պուլունմուշ օլատուղու ճիհէթլէ, էլպէթթէ կիւզէլճէ էյլէնտիլէր, վէ ըլք կէճ եաթարլար. իսոի քիչիլք մատամաղելին էրքէնճէ դալգմըշ օլմասը իհթիմալտէն տէյիլ տիր։

— Լաքին պու գըզին պիզատէն իսթէեէճէկի նէ օլապիլիր։

— Անլաքըզ. մանթլագա պիզէ իհթիեաճը վար իսէ, վէ իհթիեաճընը սա մավ գայմէլէր իլէ իլթիզամ իթմէղսէ, պոշ զանմէթ իսէր։ Պիզ բէչինէն իսմրէթիմիզի ալմասարգճա իչէ կիրիշմէկիզ. էկէր իսրրսընը գոնարմա վաղ կէչիեօր իսէք, պաշգա սուբէթլէ քեարըմըզը արամալըզը։ Ալթը ատան բահաթճա քէօյ էօմրիմնէ պաշլաեաճաղըզ... օլ վագթա գատար իրատլարըմըզը միամքին մէրթէկպէ արթըրմալըսը։ Հայտէ սէն կիթ պիր աղ եէկէճէք թէտարիք էթ, պէն տէ սուֆրատը հաղրըլամամ։

Սաաթ օն պիր բատէլէրինտէ, իքի եատիկեարլար՝ բոսթախանէյէ կիթմէք իւզրէ Լըրկրաթիէ սօգաղընատան հարէքէթ իթտիլէր։

Մատամազէլ տը Լակարան՝ օ սապանը զիեատէճէ ուեուտուղունու զանն խէն Գօճա-Բէօսէնին պու խուտատտա եանըլարզընը օգուանդարրմըզ պիլիրլէր։

Մէղպուրէ, վալիսէսինին կիթմէսինտէն սօնրա, քէնտի եաթագ օտատընտա պիր հաղրլանէ դարչընընտա օթուրուպ, ամթիսէքի թէլէկրաֆնտամէի եազը.

« Անտրէ Պրէսթուա։— Միհէնտիս։— «Օթել Ուաշինկթըն։— Եէտինճի ճատտէ։ — Նիւ-Յորգ։

« Պէնի պէքլէյին։— Սիզէ կէլիեօրում։ « ԲԸՆԷ »

Կէնճ գըզ՝ պու թէլէկրաֆնամէյի սիւրիսպ, քէնտիսինին խարճըզընտան թօքտամըշ օլատուղու հիզ ֆրանգլըգ պիր պանդնօթ իլէ պիրլիքտէ պիր քեաղրատատը, վէ ճէպինտէ հրֆզ իթտիքէնն սօնրա, սապանա էնտի։

Պիր մատա իւզէրինտէ բէսիմի զաղէթատը, բիսալէլէր վէ հէր նէվ մէճմուաատար պուլունուպ, մէղպուրէ՝ չըմէնտըֆէր թարիֆնամէսի պուլմագ իւմիտիյլէ, պունլարը եօգլատը իսէ տէ, զանմէթի սօչա կիթմէքլէ։

— Լազըմ օլան մալիսաթը քէնտիլէրինտէն ալըրըմ, տէսի։

Պատէհտա էսկի սէտատէն եազընընտաքի զատուեա կիթմէք իւզրէ պաղչէկէ էնտի։

Սահիպատ քիմսէ օլմասընը կէօրմէսի իւզէրինէ, մէրդումմէ էշիքտէն կէչէրէք, նէհրին քէնարընա տօղրու իլէրլէտի։ Սուլար, իքի գըզը արասընտա չալգանըրքէն, Բընէ, պիր միատէթ պէքլէմէի իսէ տէ, անճագ պաղր քիմսէլերէ թէսատիֆ իտիպ, քէնտիսինին պէքլէմէքտէ օլատուղու չախալար մէյտանա չըգմասընընտան, վէ վաղթի ատախի կէչմէքտէ պուլունատուղունտան, սապրը թիւքէնմէքտէ իսի։

Նակահան Բօժէ տը Քէրվէն պաղչէէն չըգարադ, քէնտիսինէ եազլաշմադատա օլատուղունտան, Բընէ պունու կէօրիւնճէ, սարսըլտը։

Բօժէ.— Պէն տէ սիզի արաեօրտում... Պիր ադատան էօյլէ թատը իչին չան չալընտաճադ տրը։

Բընէ.— Էօյլէ իսէ եէմէեէ կիտէլիմ։

Բօժէ՝ գօլուտու թագտիմ իթմէքլէ, Բընէ՝ մէրգումը գօլթուղընա կիրտի, վէ պիրլիքտէ սէյֆիէեէ ավատէթ. իթմէէրինտէն օն տագըզա սօնրա, գարչըլըգը սուֆրատա օթուրատուլար։

Տէլիգանը՝ ըէք քէյֆիլ կէօրիւնէր։ք, պիր չօգ սէօղ սէօյլէմէքտէ, վէ արատա սըրատա մէճպուրի կիւլիւմսէնիպ, ֆատրատա մէճպուրի կիւլիւմսէնիպ, գագաթ ալէսսէվիեէ սաքին կէօրիւնէն Բընէեի էյլէնտիրմէկէ չալըշմագտա իսի։

Մէրգումէ՝ վալիսէսինին վէրմիշ օլատուղու էմրի տիչինմէքտէ օլուպ, պու էմրէ իթատթսըզլըգ իսէմմէզ իսի, չինքի մատամ տը Լակարտ ագչամ կէլմիքլինտէ, հէր հալտէ անքն սիւալլէրինէ գաթի ճէվապլար վէրմէսի լազըմ կէլմիկլինի պիլիր իսի։

Բօժէ, մէղպուրէնին միւքէտտէր վէ միւթէֆէքքիր հալինի կէօրտիւկիւնտէ,

— Բընէ՝, բահաթսը՞ղմըսընը, տէյի սորատու։

— Խայր։

— Օ հալատ նէյչին պէօյլէ թատալը պուլունուեօրտունը։ Սիզի տարըթտագ պիր չէ՞յ մի եարտրմ։

— Ասլա։

— Հալպու քի սիզ մանղունսընը։

— Էվվէլթ։

— Սէպէպի նէ տիր։

— Սէպէպինի հէր հալտէ անչամադ մը խթէեօրսունուզ։

— Ուսարըմ քի պու պատտէ չիւպհէ իթմէզսինիզ։— Հագզընընդտա նէ զատար ալէսատատար օլատուղումուզա պիլմէզ սէյիլսինիզ։

— Օ հալտէ էօյլէ թատիրնտան սօնրա պաղչէտ պիր աղ տշլաշարընդմրդատա, քէտէրինմին սէպէպինի սիզէ խղատ իսէրիմ։

— Էկէր քէտէրինիզի կէչիրմէէ մութէտիր օլուր իսէմ, պէն տէ քէնտիմի պալթթիեար տահարըմ։ Էկէր մուզթէտիր օլամադ իսէմ, պունա տա թէչէսիֆ իսէրիմ։

— Պէլքի...

62

Լօյլէ թատմընը իթտիքտէն սօնրա, իքի կէնճլէր պաղչէկէ չընդրդ, իհթիեար աղաճարընն գալին տալարը ալթընտա, սիւքիթլի վէ ահէսթէ ահէսթէ կէղմէմէէ պաշլատարլար։

Բօժէ, սուֆրատա իթտիկի վատը մուճիպնճէ, Բընէնին իքիատէի մէրամ իթմէսինէ պէքլէմէքտէ իսի։ Իքի հօլուն պիրլէշտիկի պիր քէօշէկտէ աղաճատան կարըլմըշ պիր գանատէ պուլունուպ, Բընէ, օրատա Բօժէկէ խիթատպէն,

— Շուրատա օթուրալըմ, տէսի։

Իքիսի տէ օթուրտուլար։

Սիւքիթլերի պիր գաչ սանիէ ատանա տէվատ իթտիքտէն սօնրա, իլք տէֆա Բընէ, զատէթ մինթէէսուֆ կէօրիւնտուկիւ հալտէ, սէսի տիթրէեէրէք։

— Բօժէ, սիզէ պիր չէյ սօրաճաղըմ. սիւալիմ, թալէիմէ տահիր օլատուղու իչին, պէնճէ զատէթ էհէմմիեէթլի տիր. պանա խալիսանէ սուրէթտէ ճէվապ վէրմէյի վատ իսէ՞րմիսինիզ, տէսի։

— Էվվէլթ։

— Վալիսէսինին հագզընընդտա նէ կիպի թատավվուրատ օլատուղունտա պիլմիրմիսինիզ։

— Էվվէլթ։

(Տէվամի)

ԳԱՆԴ ԷՄԲԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆԷՆ

ԱՆՕՆԻՄ ԾԻՐԱԿԷՆ

Սէրմայէսի 10,000,000 լիրա

Շարք էֆէնտ։ Տալիկ ի Դալլաթաեա ճէր

Բարձր պրօգրամ Եէնիճամի մէյտանընտա վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլա 206 նումէրօյա սահրէա պիրէր չիպէրի վար տրը։ Լօնդրա վէ Բարիսէ պիրէր պաչլըճա թատրէխանէյի մէվճուտ տրը։

(Շիրպէյեր)

Աստրլիա,	Ատանա,	Այտընի,
Հալէպ	Ի կէնտրէ,	Էտիրնէ,
Էնգլարէ,	Պաղտատ,	Պէյրութ,
Պրուսա,	Շամ,	Գօնիա,
Լարնակա,	Գոհիրլ,	Մէրսին,
Մէսիլլի,	Ուշակ,	Ծիլիպէ,
Բուրսա,	Բանճաղ,	Սէլանիք,
Սամսուն,	Իզմիր,	Սօֆիա,	Թրապիզօն։

Պանդը Օսմանի, Թանվիլաթ վէ եա, պունա միսա իլ էվրաղ տէյօղիթօ իսիլմէսի մանգաղիլինտա մուսլիմէն վատէ իլէ վէ եա հիրիսդիանի ճարի իւզրէ ադէլ իպրաղ, վէ ասնէֆատիր թիճարէթ ըսեկ ըսդոնիթ, վէ մանա իքի Շահանէ իլէ մէմալիք։ Էհէպիլինին ադաչճա չէհիրլերի իւզէրինէ չէբ բուիչա վէ գէմի սէնկա էրի վէ թէլէկրաֆ էմրլերի քէչիտ վէ հիսապը ճարի քիչ ա վէ թանվիլաթ իլէ զիպտրմէթ էշա վէ մէմալիքի Շահանէ իլէ մէմալիքի էհնէպիեէտ գարան վէ սէնկա թանի, պօրտա էմրլերի իճրա, վէ մէսքի քեսթ իչինա վէ ֆիրախթ իսէ։

Պանտան պաչդա պիր էնէ վատէ իլէ եէ՛զատ 2 պչ., 6 այրը վատ իլէ ե՛զատ 1 ֆանտ իլէ ադէլ զատատ իսէր։

Ի թանդոլ չիպէրի, պաչէտ պէնան օլանան մուսմէլմանատա պաչդա, էմրտա իւզրինէ ադէլ իպրաղ իլլէսիկի կիպի, էմանէթէն եաթաա սատէճ թէվատ օսմանան եէնան թիճարէթի տահի գատատ իսէր։

Պէյօղլու չիպէսի էմրտա մուսմէ տրը միսալէնտա օյտաղ լէզրլ, եօղարըտա զիրբ պանանտա պէրթիմի մուսմէ տիր իլթա, վէ պանդանընն մէմալիքի Շահանէ իլէ Պուլկարիստանտաքի չիպէլէրինին քիտֆէէսի կիպի վ. 50 իրատա զատատ օրտ իւզ 100 ա 3 ֆանտ մուգատրինտէ հիսապը ճարի իլէ ադէլ զատատ իսէրէք։

Ուֆաղ հիսատը՝ ճարիլէ թէէն թ օյմաղ իւզրէ Օ մանը պանդատը 100 ա 3 պչ. ֆանտպէ ֆրանսա, վէ 100 ա 3 ֆանտ յէրէ Ա.Մ.Նիա ավէլէթի էհանմնտան այնի պրյմիմէ պիր միպատ թարիֆ իթմիշ տիր քի, իշպա էհատ թէվատ օլանան ադէլէ քէֆալէթի օլարադ այրըճա պիր ատանէ սարէլը զատլանմատա տրը։ Թէվատ օլանան ադէլինին միպատը արթարադ ճա թէէմմնտան ադէլմէնին ատ միպատը արթար։

ԳԱԼԱԹԱ ԳՕՐՍԱՍԸ

30 Նոյեմբեր

Օսմ. լիրատը 100 գչ-տան	Գչ.	Բր.
Լսհատ ուսմանի	Գչ. 27	3
Բանկի չրմէնարֆէրի	Ֆր. 105	87
Տէվլէթի Ալիէ Բէժի	315	
Թանվիլաթը Օ.մ.նէ	457	
Օսմ. պանդատը ինտատթը	530	
Օսմ. Սիկրէ. չիրքէթի Լ. Օ.	3	70
Բէժի ադոթնու	13	10
Տէրս. Թրանվայ դատ.	5	55
» » թանվ. Ֆր.	470	
Տէրիսատաէթ Ըլիթըմ	465	
Թրանսվալ	82	

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՅԻԵՆԱԹ

Պէնաղ մէճիտէ ֆարզը	108	02
Մէթալիք	97	10
Ինկիլիզ լիրատը	110	04
Ֆրանսիզ ալթընը	87	34
Բօլ	90	20
Գըրմէդ	51	8
Գարպոն դայմէսի	8	60

Սահիպի իմթիեազ վէ մեսուլը դազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ